

FarmFocus is de verzamelnaam van netwerkactiviteiten welke vanuit Dalfsen ontplooid worden. We beschikken daarbij over 1000 m2 varkensshowroom en een groot netwerk. In 2009 organiseerden we hier het Rendementsdebat met de belangrijkste ketenpartners, in discussie onder leiding van Aalt Dijkhuizen. In 2011 organiseerden we het Producentendebat Varkenshouderij voor 150 varkenshouders, gezamenlijk goed voor 10% van de Nederlandse productie.

Notitie ter voorbereiding gesprek "Vitale varkenshouderij" op donderdag 30 juli 2015.

Plaats: Dalfsen, kantoor Hogenkamp-Fokvarkens

Aanwezig: dhr. Uri Rosenthal, Ingrid Jansen en Johnny Hogenkamp

Aanleiding

Varkenshouderij Nederland verkeert financieel in zwaar weer, volgens gerenommeerde accountants verdient 25% van de ondernemers structureel geld, 75% doet dit echter niet. Deze verhouding is in een gezonde branche minimaal omgekeerd.

Oorzaak

- 1) Kostenzijde: Nederland spant de kroon met opgelegde maatschappelijke kosten, dit middels regelgeving voor met name milieu en dierwelzijn. Interpig / LEI Wageningen UR berekende dat deze in 2013 reeds 19 cent per kilo geslacht gewicht bedroegen. Daar we in een zeer dichtbevolkt land leven (mensen en dieren) lijkt een groot deel van deze meerkosten onvermijdelijk.
- 2) Batenzijde: Nederland exporteert ruim 70% van de hier geboren varkens, zowel dieren als vlees. Van het hogere vleessegment (in NL ogen) blijft slechts 15% in ons eigen land. Deze 15% is het onderhandelingsdeel richting eigen retailkanalen. Om structureel meerwaarde op export te boeken lijkt een illusie, daar het chauvinisme in Europa alsmaar verder toeneemt.

Een kleinere Nederlandse varkensstapel zal de druk aan de kostenzijde doen afnemen, dit wordt al bereikt bij percentages van 10-20%. Aan opbrengstenzijde zal het voordeel moeten komen uit een veel grotere saneringsslag. Een grote slag lijkt georganiseerd niet haalbaar, beter is het om in te zetten op een meer geïntegreerde Varkenshouderij Nederland, waarbij verenigde primaire producenten meer regie in de keten nemen. FarmFocus heeft echter ruimschoots ervaring dat de Nederlandse varkenshouder een individualist is met een sterke drang tot zelfstandig ondernemerschap en behoud van vrije concurrentie.

Acties

- 1) Helderheid verschaffen aan alle Nederlandse varkenshouders over de feitelijke omstandigheden in onze sector en hun eigen mogelijkheden voor gezin en bedrijf.
- 2) Maximaal 20% productieruimte varkenshouderij middels een tenderregeling verkopen aan de melkveehouderijsector Nederland. Dit op vrijwillige basis met inachtneming van actie 1.
- 3) POV uitbouwen tot een krachtige producentenorganisatie, vergelijkbaar met de NFE (Nederlandse Federatie van Edelpelsdierenhouders). Afzonderlijke NVV en LTO opheffen.

Uitwerking

- 1) POV, Ministerie van EZ en Rabobank zijn opdrachtgevers plan Vitale Varkenshouderij. Zij hebben allen een taak om helderheid te verschaffen en om te faciliteren. Ik zie dat als volgt:
  - a) **Rabobank:** Bij voorkeur in combinatie met de andere betrokken banken stuurt zij alle Nederlandse varkenshouders een draaiboek met de opties opgenomen wanneer bedrijven niet structureel meer aan hun bancaire verplichtingen kunnen voldoen. Een keuze tot stoppen moet sneller gemaakt kunnen worden waarbij van tevoren helder is wat de bancaire gevolgen zijn.
  - b) **Ministerie van EZ:** levert tegelijkertijd een voucher voor kosteloze gebruikmaking van een onafhankelijk financieel adviseur, welke de varkenshouder begeleidt in zijn keuze en desgewenst een eerste gezamenlijk gesprek aangaat met diens bank. Uiteraard is deze vrijwillig te gebruiken.
  - c) **POV:** stemt punt 1a en 1b zorgvuldig af, streven is een gezamenlijk schrijven. Communiceert eerlijk en zakelijk richting haar leden hoe volgens haar de toekomst varkenshouderij eruit ziet. Dit gebaseerd op huidige feiten en zo min mogelijk op aannames. Insteek is kritisch positief.

- 2) Fosfaatrechten melkveehouderij zijn actueel. Er kan een win/win situatie gecreëerd worden wanneer onder voorwaarden en geheel vrijwillig, middels een tijdelijke tender van hooguit 6 maanden, uitruil van productieruimte tussen varkenshouderij en melkveehouderij plaatsvindt.
  - a) Productierecht gebaseerd op gemiddelde aantallen dieren in peiljaar 2014. Bij varkens kan ook het aantal varkensrechten gehanteerd worden met een oplossingsmodus voor hen die leasen.
  - b) Er worden productie equivalenten vastgesteld voor melkkoeien, zeugen, biggen en vleesvarkens.
  - c) Varkenshouders kunnen hun productierechten aanbieden voor een door hen bepaalde vraagprijs.
  - d) Melkveehouders kunnen productierechten vragen voor een door hen bepaalde biedprijs.
  - e) Varkenshouders leveren bij toekenning de omgevingsvergunning en alle varkensrechten voor de bijbehorende productielocatie in. Het Ministerie van EZ kent een ruime sloopvergoeding toe.
  - f) Melkveehouders verplichten zich tot mestverwerking voor minimaal de toe te kennen rechten.
  - g) Overheden worden tevens in staat gesteld om biedingen te verrichten voor productierechten.
  - h) Middels de tender worden hoogste biedprijzen gekoppeld aan laagste vraagprijzen met inachtneming van een vaste verhouding zeugen/vleesvarkens van 1 op 10.
  - i) Maximaal wordt 20% van de varkensproductierechten verplaatst richting de melkveehouderij, wanneer er gelden resteren dan komen deze ten goede aan de POV die deze 50% inzet voor initiatieven tot varkensmestverwerking en 50% voor initiatieven tot een betere marktkracht.
  - j) De tenderregeling wordt gefaciliteerd door het Ministerie van EZ en bestuurd door de POV.

- 3) Veel zaken als marktkracht, vleespromotie, PR en onderzoek zijn reeds voortvarend door de POV opgepakt in het afgelopen jaar. Dit verdient waardering en roept op tot voortzetting en uitbouw. Voor leden POV, NVV en LTO is niet altijd helder hoe elk van de drie organisaties zich kenmerkt. Beter zou zijn om nu na een jaar innige vrijage zich tot elkander te verbinden in één krachtige Producenten Organisatie Varkenshouderij en de NVV en LTO Varkenshouderij op te heffen.

Na tal van blogs, columns, interviews en spreekbeurten hierover, ben ik blij dit te mogen samenvatten in deze notitie. Hoop dat het bijdraagt aan een Vitale Varkenshouderij Nederland en wens jullie alle succes bij het uitvoeren van de gezamenlijke opdracht. Altijd bereid tot nadere toelichting en hulp bij uitvoering.